2026/2387

3.11.2026

REGULAMENTUL (UE) 2026/2387 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

din 21 octombrie 2026

de instituire a Programului pentru inovarea agilă și rapidă în domeniul apărării (AGILE) și de modificare a Regulamentelor (UE) 2024/795 și (UE) 2026/467

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 173 alineatul (3),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ([1]),

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ([2]),

întrucât:

(1) Revenirea ostilităților de mare intensitate cauzate de războiul de agresiune neprovocat și nejustificat al Rusiei împotriva Ucrainei constituie o amenințare la adresa Uniunii, care necesită o sporire semnificativă și de durată a capacității statelor membre de a-și consolida capabilitățile de apărare și gradul de pregătire pentru apărare. Deteriorarea pe termen lung a securității regionale și mondiale impune o transformare profundă a bazei industriale și tehnologice de apărare europeană (EDTIB), astfel încât să fie asigurată capacitatea sa de a furniza forțelor armate ale statelor membre produse inovatoare din domeniul apărării, inclusiv tehnologii, în cantități suficiente și în intervalul de timp necesar, în special în perioade de război.

(2) Șefii de stat sau de guvern ai statelor membre, reuniți la Versailles la 11 martie 2022, s-au angajat în ceea ce privește întărirea capabilităților europene de apărare, majorarea cheltuielilor pentru apărare de către statele membre, intensificarea cooperării prin proiecte comune și achizițiile publice în comun de capabilități de apărare, acoperirea deficitelor, stimularea inovării și consolidarea și dezvoltarea industriei europene de apărare.

(3) Inovarea este vitală pentru a realiza și a sprijini pregătirea Europei pentru apărare, în special în epoca actuală de intensificare a amenințărilor, a concurenței sistemice și a rivalităților geopolitice. Proliferarea amenințărilor a declanșat o cursă internațională a înarmării și o concurență tehnologică la nivel mondial, în care tehnologiile emergente și disruptive în domenii precum IA, tehnologiile cuantice, robotica, cibernetica și spațiul joacă un rol decisiv în menținerea avantajului strategic și în asigurarea unei descurajări credibile. Realizarea obiectivelor respective presupune testarea, validarea și integrarea rapidă a tehnologiilor respective în capabilitățile de apărare, precum și colaborarea continuă cu ecosistemul tehnologic și de inovare.

([1]) JO C, C/2026/3556, 22.7.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/3556/oj.
([2]) Poziția Parlamentului European din 6 octombrie 2026 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Consiliului din 12 octombrie 2026.

(4) Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei ne arată cât de rapid evoluează tehnologiile de apărare. Ciclurile de inovare devin tot mai rapide, ceea ce înseamnă că produsele din domeniul apărării trebuie să se adapteze rapid și continuu. Schimbările respective redefinesc și dinamica de pe câmpul de luptă și subliniază relevanța operațională a soluțiilor cu costuri reduse și bazate pe software, care pot fi dezvoltate rapid și desfășurate într-un ritm alert, inclusiv, dar fără a se limita la acestea, sistemele autonome fără pilot (UAS), precum și software-ul, senzorii, sistemele de comunicații și tehnologiile anti-UAS conexe. Întreprinderile mici și mijlocii (IMM), inclusiv start-upurile și scale-upurile inovatoare, adesea cu un palmares în sfera civilă, au un rol esențial în sprijinirea apărării și a forțelor armate ale Ucrainei. Acești noi actori din domeniul apărării aduc inovare mai rapidă, o mai mare flexibilitate, soluții eficiente din punctul de vedere al costurilor și noi idei și procese operaționale. Ca atare, ei devin o forță motrice pentru transformarea EDTIB. Cartea albă comună a Comisiei și a Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate din 19 martie 2025 privind pregătirea pentru apărare a Europei 2030 subliniază importanța unui ecosistem puternic de inovare tehnologică. Acesta este esențial pentru ca industria europeană de apărare, statele membre și țările terțe asociate să poată ține pasul cu natura în rapidă schimbare a războiului modern, în care capacitatea de a identifica, de a se adapta și de a utiliza tehnologii emergente a devenit rapid o cerință operațională de bază.

(5) Dorind să asigure un sprijin cuprinzător pentru cercetarea și dezvoltarea colaborativă a produselor din domeniul apărării, Uniunea a instituit Fondul european de apărare (FEA). Cu un buget de 7,3 miliarde EUR prevăzut în cadrul financiar multianual 2021-2027, FEA urmărește să promoveze competitivitatea, cooperarea, eficiența și capacitatea de inovare a EDTIB, precum și să reducă fragmentarea în cadrul EDTIB. Fiind unul dintre cele mai mari programe de cercetare și dezvoltare în domeniul apărării din Europa, FEA sprijină dezvoltarea colaborativă a unor sisteme de apărare dintre cele mai complexe, pe care niciun stat membru nu ar avea capacitatea financiară de a le dezvolta independent. De asemenea, fondul sprijină dezvoltarea de noi lanțuri europene de aprovizionare în domeniul apărării. În 2022, în cadrul FEA a fost instituită schema UE de inovare în domeniul apărării (EUDIS), cu scopul de a oferi sprijin specific actorilor netradiționali din domeniul apărării, în special IMM-urilor, și de a coborî barierele din calea intrării pe piață. EUDIS cuprinde mai multe inițiative, cum ar fi cereri de propuneri specifice în domeniul cercetării și dezvoltării, servicii de accelerare a dezvoltării întreprinderilor și de identificare de parteneri, hackathoane și finanțare prin capitaluri proprii, acestea reprezentând aproximativ 20 % din bugetul FED angajat în fiecare an. Acțiunile respective au contribuit la extinderea EDTIB și la promovarea capacității de inovare în domeniul apărării pe tot cuprinsul Uniunii. Tot în cadrul FEA, inițiativa BraveTech EU oferă sprijin suplimentar inovatorilor din domeniul apărării, oferindu-le acces gradual la finanțare, alături de testare tehnologică și cicluri iterative de dezvoltare. Inițiativa se axează pe dezvoltarea de soluții bazate pe nevoile în materie de apărare identificate de Ucraina, oferind industriei ucrainene ocazia de a colabora direct cu inovatorii Uniunii din domeniul apărării.

(6) Regulamentele (UE) 2021/695 ([3]) și (UE) 2024/795 ([4]) ale Parlamentului European și ale Consiliului permit instrumentului Accelerator al Consiliului European pentru Inovare (CEI) să sprijine tehnologiile cu dublă utilizare și să stimuleze investițiile în tehnologiile de apărare în cadrul platformei Tehnologii strategice pentru Europa (STEP). Pe lângă aceasta, prezentul regulament permite CEI să acorde sprijin direct tehnologiilor de apărare sub formă de finanțare directă prin capitaluri proprii.

(7) Regulamentul (UE) 2025/2653 al Parlamentului European și al Consiliului ([5]) a introdus tehnologiile de apărare ca al patrulea domeniu de investiții în cadrul STEP, alături de biotehnologii, tehnologiile digitale și tehnologiile curate. Regulamentul (UE) 2024/795 prevede acordarea unei mărci de suveranitate proiectelor care respectă cerințele minime de calitate prevăzute în programele enumerate în regulamentul respectiv. Marca de suveranitate urmează să fie utilizată ca etichetă de calitate, care oferă posibilitatea de a primi finanțare în cadrul altor programe ale Uniunii, fie totală, cumulativă sau combinată, fie din partea statelor membre. Pentru ca proiectele care respectă cerințele minime de calitate prevăzute în prezentul regulament să fie eligibile pentru o marcă de suveranitate, Regulamentul (UE) 2024/795 ar trebui să fie modificat pentru a include programul instituit prin prezentul regulament pe lista programelor eligibile.

([3]) Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1290/2013 și (UE) nr. 1291/2013 (JO L 170, 12.5.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj).

([4]) Regulamentul (UE) 2024/795 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 februarie 2024 de instituire a platformei Tehnologii strategice pentru Europa (STEP) și de modificare a Directivei 2003/87/CE și a Regulamentelor (UE) 2021/1058, (UE) 2021/1056, (UE) 2021/1057, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) 2021/1060, (UE) 2021/523, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697 și (UE) 2021/241 (JO L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

([5]) Regulamentul (UE) 2025/2653 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 decembrie 2025 de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/694, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697, (UE) 2021/1153 și (UE) 2024/795 în ceea ce privește stimularea investițiilor în domeniul apărării în bugetul UE pentru a implementa Planul „ReArm Europe” (JO L, 2025/2653, 22.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2653/oj).

(8) De asemenea, Regulamentul (UE) 2025/2653 a introdus modificări specifice ale Regulamentului (UE) 2021/697 al Parlamentului European și al Consiliului ([6]), în special în ceea ce privește acțiunile legate de tehnologiile disruptive în materie de apărare. Mai precis, respectivele modificări oferă posibilitatea de a defini în programul de lucru cele mai adecvate criterii și proceduri de selecție și de atribuire pentru fiecare cerere de propuneri de proiecte. În plus, Regulamentul (UE) 2026/2382 al Parlamentului European și al Consiliului ([7]) a introdus și alte modificări ale Regulamentului (UE) 2021/697, extinzând această posibilitate la toate cererile de propuneri lansate în cadrul Fondului european de apărare, în special cele adresate IMM-urilor.

(9) Pe lângă sprijinul acordat prin instrumentele existente ale Uniunii, ar trebui să fie instituit un nou program (denumit în continuare „programul") care să ofere sprijin rapid, agil și specific IMM-urilor pentru a dezvolta soluții inovatoare în domeniul apărării și a asigura livrarea rapidă a acestora către statele membre și țările terțe asociate, cu accent pe eficiența din punctul de vedere al costurilor. Programul ar trebui să pună accentul pe sprijinirea dezvoltării rapide de produse emergente și disruptive din domeniul apărării, inclusiv a componentelor necesare pentru producția acestora, până la un nivel înalt de pregătire tehnologică, inclusiv prin adaptarea tehnologiilor civile pentru aplicații de apărare. Programul ar trebui să răspundă celor mai stringente nevoi de dezvoltare a capabilităților resimțite de statele membre și de țările terțe asociate, luând în considerare prioritățile în materie de capabilități identificate în contextul politicii externe și de securitate comună (PESC) și domeniile prioritare în materie de capabilități identificate la nivelul Uniunii, precum și standardele NATO și alte standarde relevante, axându-se cu precădere pe soluțiile de apărare cu costuri reduse. Programul ar trebui, de asemenea, să accelereze ciclurile de inovare ale produselor emergente și disruptive din domeniul apărării, aliniind dezvoltarea acestora la nevoile urgente ale statelor membre și ale țărilor terțe asociate, valorificând în același timp potențialul de inovare al industriei de apărare a Uniunii în ansamblu. De asemenea, ar trebui să promoveze adoptarea unor astfel de produse de către statele membre, țările terțe asociate și contractanții principali, sprijinind extinderea soluțiilor dezvoltate de IMM-uri în toată Europa și integrarea acestora în lanțurile de aprovizionare transfrontaliere din domeniul apărării și consolidarea securității aprovizionării cu produse din domeniul apărării în cadrul Uniunii, reducând în cele din urmă dependențele strategice și contribuind la consolidarea avantajului tehnologic și a capabilităților operaționale ale statelor membre.

(10) Pentru a asigura execuția eficientă a bugetului Uniunii, programul va fi pe deplin complementar instrumentelor existente ale Uniunii care sprijină inovarea în domeniul apărării. EUDIS sprijină actorii netradiționali din domeniul apărării în cadrul mai larg al FEA, de exemplu prin granturi de cercetare și dezvoltare pentru consorții și prin alte acțiuni de sprijin adresate entităților individuale, cum ar fi acceleratorul dezvoltării întreprinderilor și stabilirea de contacte. Centrul UE de inovare în domeniul apărării (HEDI), gestionat de Agenția Europeană de Apărare, promovează cooperarea statelor membre în ceea ce privește inovarea în domeniul apărării. HEDI contribuie la conectarea sprijinului pentru inovare la nivelul Uniunii cu nevoile în materie de capabilități identificate în comun prin structurarea activităților de inovare în jurul cerințelor operaționale și prin corelarea soluțiilor promițătoare cu testarea, experimentarea, implicarea utilizatorilor și căile potențiale de adoptare a soluțiilor respective. Prin această abordare, HEDI contribuie la asigurarea faptului că sprijinul pentru inovare în domeniul apărării nu doar răspunde evoluțiilor tehnologice emergente, ci este, de asemenea, ancorat în relevanța militară și în perspectiva adoptării practice. CEI este un program de inovare esențial al Uniunii, având scopul de a identifica, dezvolta și extinde tehnologiile revoluționare și inovarea disruptivă. În urma adoptării Regulamentului (UE) 2025/2653, programul „Scale-up" derulat în cadrul platformei STEP a CEI va oferi finanțare directă prin capitaluri proprii pentru a ajuta întreprinderile din domeniul apărării și pe cele din sectorul bunurilor și tehnologiilor cu dublă utilizare să își extindă inovațiile. Programul completează un deficit distinct, întrucât va oferi sprijin raționalizat și direct IMM-urilor individuale pentru dezvoltarea de soluții inovatoare și adoptarea soluțiilor respective de statele membre și de industrie, va avea termene de atribuire foarte scurte și o legătură clară cu nevoile statelor membre în materie de capabilități. Ca atare, programul ar trebui să ofere Uniunii capacitatea de a testa noi abordări de sprijinire a inovării în domeniul apărării, completând totodată instrumentele existente ale Uniunii la diferite niveluri de maturitate, dimensiuni ale consorțiilor, calendare și domenii tehnologice. Evoluția rapidă a amenințărilor la adresa apărării impune trecerea la o abordare mai flexibilă, care să creeze condițiile necesare pentru a permite întreprinderilor inovatoare, în special IMM-urilor, să răspundă rapid la provocările identificate în materie de capabilități. Prin urmare, programul ar trebui să acorde prioritate activităților de inovare axate pe provocări, cu cicluri de iterație rapide, legate direct de cerințele operaționale prioritare ale statelor membre.

([6]) Regulamentul (UE) 2021/697 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a Fondului european de apărare și de abrogare a Regulamentului (UE) 2018/1092 (JO L 170, 12.5.2021, p. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj).

([7]) Regulamentul (UE) 2026/2382 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2026 de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1907/2006, (CE) nr. 1272/2008, (UE) nr. 528/2012, (UE) 2019/1021 și (UE) 2021/697 în ceea ce privește pregătirea pentru apărare și facilitarea investițiilor în domeniul apărării și a condițiilor pentru industria de apărare (JO L, 2026/2382, 3.11.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/2382/oj).

(11) Comisia ar trebui să urmărească maximizarea sinergiilor dintre programele Uniunii de sprijinire a inovării. În acest scop, Comisia ar putea propune căi rapide între program și alte inițiative relevante ale Uniunii, cum ar fi instrumentul Accelerator al CEI, programul „Scale-up” derulat în cadrul platformei STEP și acceleratorul dezvoltării întreprinderilor din cadrul EUDIS. După caz, programul ar trebui, de asemenea, să ia în considerare potențialele sinergii cu activitățile NATO în materie de inovare în domeniul apărării, inclusiv cu Acceleratorul de inovare în domeniul apărării pentru Atlanticul de Nord (DIANA) al NATO.

(12) Programul ar trebui să urmărească accelerarea puternică a ciclurilor de inovare ale produselor și tehnologiilor din domeniul apărării cu potențial disruptiv ridicat, inclusiv ale celor care nu sunt încă disponibile pe piață, pentru a se asigura că acestea sunt exploatabile pe deplin și gata de utilizare de către utilizatorii finali, în termen de unu până la trei ani. Programul ar trebui, de asemenea, să asigure, după caz, că produsele sprijinite prin program integrează garanții adecvate în materie de securitate și reziliență cibernetică. Programul ar trebui să ofere inovatorilor, inclusiv atunci când acționează ca entități juridice individuale, cea mai mare flexibilitate posibilă de a propune soluții noi, permițând totodată subcontractarea unor sarcini specifice sau colaborarea cu alte entități pe durata implementării.

(13) O provocare structurală persistentă cu care se confruntă IMM-urile europene din domeniul apărării este decalajul dintre inovarea de succes și implementarea operațională de către forțele armate ale statelor membre și ale țărilor terțe asociate. Pentru a elimina acest decalaj, programul ar trebui să se alinieze la nevoile reale și prioritare în materie de apărare ale statelor membre și ale țărilor terțe asociate. Acest lucru ar trebui să contribuie la adoptarea soluțiilor inovatoare de către industriile de apărare și forțele armate ale statelor respective, în special de către contractanții principali și subcontractanții de prim rang. Programul ar trebui să instituie un proces accelerat prin care Uniunea să poată sprijini testarea și implementarea unor mecanisme de sprijin inovatoare, care să răspundă celor mai stringente cerințe în materie de pregătire pentru apărare, inclusiv în sprijinul domeniilor prioritare în materie de capabilități identificate la nivelul Uniunii și al proiectelor europene de interes comun în domeniul apărării (EDPCI), după caz. Programul ar trebui să instituie un proces accelerat de accesare a instalațiilor de testare și experimentare din Uniune și, după caz și sub rezerva acordului acestora, din țările terțe asociate.

(14) Programul ar trebui să sprijine activități care presupun testare pe teren, experimentare și demonstrații, inclusiv prin valorificarea activității în curs a Agenției Europene de Apărare, după caz. Activitățile respective ar trebui să dea entităților posibilitatea de a valida soluțiile inovatoare în condiții operaționale realiste, generând feedback în timp real care să poată fi utilizat pentru a perfecționa și a îmbunătăți soluțiile printr-un proces iterativ. Implicarea activă a statelor membre și a actorilor industriali relevanți, cum ar fi contractanții principali și subcontractanții de prim rang, este esențială în fiecare etapă a procesului respectiv, de la stabilirea cerințelor de testare până la evaluarea capabilităților demonstrate. Această implicare poate contribui la crearea unor semnale credibile privind cererea și va facilita deciziile ulterioare în materie de achiziții publice. În plus, programul poate sprijini adoptarea de tehnologii și produse noi prin agregarea cererii și utilizarea unor mecanisme inovatoare de achiziții publice, cum ar fi parteneriatele pentru inovare. De asemenea, ar putea fi dezvoltate platforme și servicii partajate care să răspundă nevoilor operaționale comune ale mai multor utilizatori finali.

(15) Capabilitățile spațiale au devenit catalizatori indispensabili ai operațiunilor moderne de apărare și de securitate, întrucât asigură funcții critice cum ar fi informațiile operative, supravegherea și recunoașterea, comunicațiile securizate, poziționarea, navigația și sincronizarea, precum și avertizarea timpurie. În plus, dependența din ce în ce mai mare a forțelor armate de activele bazate în spațiu, combinată cu vulnerabilitatea tot mai acută la amenințări a infrastructurii spațiale, transformă reziliența și capacitatea de reacție a sectorului spațial european într-o prioritate strategică. Având în vedere caracterul dual al tehnologiilor și serviciilor spațiale, inovarea în sectorul spațial are implicații directe și imediate pentru capabilitățile de apărare, iar cererea venită din domeniul apărării poate accelera dezvoltarea și comercializarea tehnologiilor spațiale europene. Prin urmare, programul ar trebui să sprijine dezvoltarea unor capabilități de apărare inovatoare spațiale și fondate pe tehnologii spațiale, prin implicarea de actori noi și de actori netradiționali, pentru a spori autonomia strategică a Uniunii în spațiu și pentru a consolida EDTIB. Un exemplu în acest sens ar fi contribuția la dezvoltarea unui viitor serviciu guvernamental de observare a Pământului cu capacități de observare a Pământului autonome, reziliente și potrivite pentru apărare. Programul ar trebui să sprijine totodată activitățile din domeniul spațial pentru a accelera adoptarea de capabilități de apărare spațiale de către statele membre și de către Uniune în conformitate cu Programul spațial, cu Programul privind conectivitatea securizată sau în contextul activităților Centrului Satelitar al Uniunii Europene, asigurând în același timp coerența cu inițiativele relevante ale Uniunii legate de spațiu.

(16) În vederea asigurării unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a prezentului regulament, ar trebui conferite competențe de executare Comisiei pentru adoptarea programelor de lucru și a deciziilor de atribuire. Respectivele competențe ar trebui să fie exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ([8]).

(17) În conformitate cu articolul 153 alineatul (3) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului ([9]), în temeiul unei decizii a ordonatorului de credite competent, comitetul de evaluare poate fi asistat de experți externi. Pentru a proteja confidențialitatea activității comitetului de evaluare, prin derogare de la articolul 242 alineatul (4) din regulamentul respectiv, lista experților independenți nu ar trebui să fie făcută publică.

(18) Programul de lucru ar trebui să prevadă cereri de propuneri, care pot să ia forma unor provocări care răspund nevoilor specifice în materie de apărare identificate în coordonare cu statele membre, printr-un proces structurat în care să fie implicate și statele membre, astfel încât proiectele finanțate să răspundă nevoilor reale și prioritare în materie de apărare ale statelor membre. Respectivele nevoi specifice în materie de apărare ar trebui identificate și pe baza priorităților UE în materie de capabilități, care decurg din planul de dezvoltare a capabilităților și care sunt, după caz, completate de lacunele și oportunitățile identificate prin procesul anual coordonat de revizuire privind apărarea. Agenția Europeană de Apărare, în calitate de organism responsabil pentru planul de dezvoltare a capabilităților și de gazdă a HEDI, și Serviciul European de Acțiune Externă, inclusiv Statul-Major al Uniunii Europene, precum și reprezentanții țărilor terțe asociate, ar trebui să fie asociați îndeaproape la identificarea provocărilor. Comisia ar trebui, de asemenea, să poată ține seama, cu titlu strict consultativ, de contribuțiile actorilor consacrați din industria de apărare și din EDTIB în sens mai larg, inclusiv ale contractanților principali, pentru definirea provocărilor, în vederea satisfacerii nevoilor de capabilități specifice, determinate de anumite misiuni, cu condiția ca astfel de contribuții să nu influențeze conceperea cererilor de propuneri într-un mod care să fie în detrimentul concurenței loiale sau al participării noilor actori din domeniul apărării, în special a IMM-urilor și a start-upurilor și scale-upurilor inovatoare. Indiferent de situație, ar trebui să se acorde prioritate provocărilor care atrag cel mai larg sprijin posibil din partea statelor membre, reflectând o veritabilă cerere comună și o aliniere strategică reală și contribuind la pregătirea pentru apărare a Uniunii în ansamblu. De asemenea, programul ar trebui să includă și cereri de propuneri care să abordeze obiective mai ample de inovare în domeniul apărării, pentru a acoperi întreaga gamă a inovării. La selectarea proiectelor în cadrul respectivelor cereri de propuneri, Comisia ar trebui să se asigure că programul contribuie la consolidarea capacității industriale de apărare pe teritoriul Uniunii în ansamblu, precum și la eliminarea atât a amenințărilor stringente, cât și a celor persistente.

(19) Programul este menit să sprijine eforturile de inovare ale actorilor netradiționali din domeniul apărării, în primul rând ale IMM-urilor. Punând la dispoziție sprijin specific, programul urmărește să accelereze maturarea și perfecționarea tehnologiilor și produselor disruptive ale acestora și să aducă tehnologiile și produsele respective mai aproape de piață, sporind în cele din urmă competitivitatea și dezvoltarea actorilor respectivi.

(20) Țările terțe care sunt membre ale Spațiului Economic European ar trebui să poată participa la program ca țări terțe asociate în cadrul cooperării stabilite în temeiul Acordului privind Spațiul Economic European ([10]), care prevede implementarea programelor pe baza unei decizii adoptate în temeiul acordului menționat. Ucraina ar trebui, de asemenea, să poată participa la program în calitate de țară terță asociată, în conformitate cu Acordul de asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Ucraina, pe de altă parte ([11]).

([8]) Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie (JO L 55, 28.2.2011, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

([9]) Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 septembrie 2024 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii (JO L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

([10]) JO L 1, 3.1.1994, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.

([11]) JO L 161, 29.5.2014, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/295/oj.

(21) Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei a cauzat daune enorme Ucrainei. În plus, Ucraina a pierdut accesul la piețele financiare internaționale și s-a confruntat cu o scădere semnificativă a veniturilor publice, în timp ce cheltuielile publice au crescut substanțial. În acest context, este probabil ca Ucraina să aibă nevoi substanțiale de finanțare în următorii ani. Din acest motiv, Ucrainei nu i se va impune obligația de a contribui financiar la program pentru a fi asociată la acesta. Acordurile de asociere pentru participarea la program vor stabili clauzele și condițiile specifice care reglementează participarea Ucrainei la program.

(22) Întrucât programul urmărește să sprijine capacitatea de inovare a industriei de apărare a Uniunii, ar trebui să fie eligibile pentru a beneficia de sprijin doar entitățile juridice care sunt stabilite în Uniune sau în țări terțe asociate și care nu se află sub controlul unor țări terțe neasociate sau al unor entități din țări terțe neasociate. În plus, pentru a proteja interesele esențiale în materie de securitate și apărare ale Uniunii și ale statelor sale membre, infrastructura, instalațiile, bunurile și resursele destinatarilor finanțării din partea Uniunii și ale subcontractanților implicați într-o acțiune sprijinită prin program ar trebui să fie situate pe teritoriul unui stat membru sau al unei țări terțe asociate pe întreaga durată a acțiunii, iar structurile de conducere executivă ale destinatarilor ar trebui să fie situate în Uniune sau într-o țară terță asociată. Pentru a se asigura protecția acestor interese esențiale în materie de securitate și apărare, aceste criterii de eligibilitate ar trebui să se aplice și finanțării acordate prin intermediul achizițiilor publice.

(23) Evaluarea intermediară a FEA a arătat că sarcina administrativă și timpul necesar pentru a oferi garanții atunci când un destinatar al finanțării din partea Uniunii stabilit în Uniune este controlat de o țară terță neasociată sau de o entitate dintr-o țară terță neasociată sunt incompatibile cu viteza și flexibilitatea necesare pentru o implementare eficace a programului. Pentru a remedia această problemă și a facilita implementarea rapidă a programului, ar trebui să nu fie permise derogări de la principiul conform căruia destinatarii nu trebuie să fie controlați de entități stabilite în afara Uniunii sau în afara țărilor terțe asociate. Experiența programelor anterioare destinate industriei apărării indică, de asemenea, că furnizarea de garanții duce la o complexitate procedurală suplimentară și la perioade de evaluare mai lungi, în timp ce eliminarea acestei excepții ar avea probabil efecte nesemnificative asupra numărului de entități eligibile.

(24) Pentru a se asigura că statele membre pot beneficia de tehnologii și inovații de vârf, programul ar trebui să poată oferi stimulente care să atragă IMM-uri stabilite în afara Uniunii și a țărilor terțe asociate care au potențialul de a contribui semnificativ la realizarea obiectivelor programului. Orice astfel de finanțare din partea Uniunii ar trebui să fie condiționată de faptul ca IMM-ul în cauză să fie controlat de un stat membru sau de o țară terță asociată sau de o entitate stabilită într-un stat membru sau într-o țară terță asociată și ca IMM-ul respectiv să nu fie stabilit în Rusia și structurile sale de conducere executivă să nu fie situate în Rusia sau în țări care sprijină războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, ținând seama de contextul actual și, în special, de războiul de agresiune neprovocat și nejustificat al Rusiei împotriva Ucrainei.

(25) Într-un număr limitat de cazuri, programul de lucru ar trebui să poată identifica anumite proceduri de atribuire în baza cărora IMM-urile ar putea participa la program chiar dacă nu îndeplinesc încă criteriile de eligibilitate legate de stabilirea lor sau de stabilirea structurilor lor de conducere executivă în Uniune sau într-o țară terță asociată. Mecanismul, denumit în prezentul regulament „intervenție cu scop de stimulent”, constă în a acorda destinatarilor finanțării din partea Uniunii o suspendare temporară și condiționată a criteriului de eligibilitate respectiv, pe care beneficiarii ar trebui să o respecte în termenul specificat în angajamentul juridic pentru a primi finanțare din partea Uniunii. Intervenția cu scop de stimulent nu ar trebui să aducă atingere obiectivului principal al programului de sprijinire a IMM-urilor stabilite în Uniune sau în țări terțe asociate. În plus, se poate acorda finanțare din partea Uniunii pentru costurile aferente relocării în Uniune sau într-o țară terță asociată a sediului respectivelor IMM-uri sau a structurilor lor de conducere executivă. Interesele financiare ale Uniunii ar trebui protejate corespunzător, iar plățile ar trebui efectuate numai dacă criteriile de eligibilitate sunt îndeplinite până la sfârșitul perioadei specificate în angajamentul juridic. Pentru a menține caracterul specific și excepțional al sprijinului respectiv, ar trebui să se poată prevedea, în programul de lucru, plafoane pentru intervențiile cu scop de stimulent și pentru sprijinul financiar acordat pentru costurile aferente relocării, atât în ceea ce privește ponderea globală a pachetului financiar, cât și în ceea ce privește finanțarea totală din partea Uniunii acordată destinatarilor individuali.

(26) Pentru ca intervenția cu scop de stimulent să își poată atinge scopul preconizat, ar trebui să fie posibilă o derogare de la criteriul de eligibilitate conform căruia destinatarii finanțării din partea Uniunii trebuie să fie stabiliți și să aibă structura de conducere executivă situată în Uniune sau într-o țară terță asociată pentru a primi finanțare din partea Uniunii, cu condiția ca finanțarea respectivă să vizeze în mod specific facilitarea respectării criteriilor de eligibilitate menționate, inclusiv prin acoperirea costurilor asociate relocării întreprinderii sau sediului structurii sale de conducere executivă în Uniune sau într-o țară terță asociată.

(27) Pentru a asigura, în contextul punerii în aplicare a prezentului regulament, respectarea obligațiilor internaționale ale Uniunii și ale statelor sale membre, nu ar trebui să se acorde sprijin din programul acțiunilor legate de produse a căror utilizare, dezvoltare sau producție este interzisă prin dreptul internațional. În acest sens, eligibilitatea acțiunilor legate de produse din domeniul apărării emergente și disruptive ar trebui să fie, de asemenea, condiționată de evoluțiile din dreptul internațional. De asemenea, acțiunile de dezvoltare a armelor autonome letale fără posibilitatea unui control uman semnificativ asupra unor decizii de selectare și de angajare atunci când se efectuează atacuri împotriva persoanelor nu ar trebui să fie eligibile pentru a beneficia de sprijin din program, sub rezerva posibilității de a se acorda finanțare din partea Uniunii pentru acțiuni de dezvoltare a unor sisteme de alertă timpurie și contramăsuri în scopuri de apărare. Având în vedere viteza necesară pentru dezvoltarea de tehnologii în materie de apărare inovatoare și revoluționare și intenția generală a programului de a atrage IMM-uri, start-upuri, scale-upuri și actori netradiționali din domeniul apărării, Comisia ar trebui să se asigure că acest lucru nu impune solicitanților o sarcină administrativă nejustificată. În plus, evaluarea acestei cerințe nu ar trebui să provoace întârzieri în implementarea programului.

(28) Având în vedere necesitatea ca acțiunile sprijinite prin program să fie realizate într-un timp scurt, reducând în același timp la minimum sarcina administrativă pentru solicitanți, ar trebui să se utilizeze finanțarea nelegată de costuri sau opțiuni simplificate în materie de costuri în cazul în care finanțarea din partea Uniunii este furnizată sub formă de grant. Având în vedere că este necesar să se asigure un sprijin rapid, accesibil și orientat spre rezultate pentru IMM-uri, inclusiv pentru start-upurile și scale-upurile inovatoare, granturile din cadrul programului ar trebui să fie acordate, ori de câte ori acest lucru este posibil, sub forma unor sume forfetare pentru a reduce sarcina administrativă, a mări predictibilitatea pentru destinatarii finanțării din partea Uniunii și a le permite acestora să se concentreze pe obținerea rezultatelor convenite. Finanțarea din partea Uniunii ar trebui să fie furnizată sub forma rambursării costurilor eligibile efective numai în cazul în care obiectivele unei acțiuni specifice nu pot fi realizate în niciun alt mod.

(29) Modul de funcționare a industriei de apărare nu urmează normele și modelele de afaceri convenționale care reglementează piețele mai tradiționale. Cererea este generată aproape exclusiv de guvernele naționale, care controlează în același timp toate achizițiile de produse și tehnologii de apărare, inclusiv exporturile. Prin urmare, industria de apărare, în special inovatorii mici și netradiționali din domeniu, nu se angajează în proiecte de inovare substanțiale autofinanțate, iar statele membre și țările terțe asociate finanțează adesea toate costurile aferente. În plus, actorii respectivi se confruntă cu obstacole persistente în ceea ce privește accesul la finanțare, inclusiv la cofinanțare, în special la finanțare privată pentru investiții, din cauza riscurilor pe care actorii de pe piață le asociază cu astfel de investiții. Mobilizarea investițiilor publice pentru industria de apărare a Uniunii este așadar vitală, dată fiind necesitatea imperioasă de a stimula investițiile în inovații pentru apărare. Având în vedere că măsurile respective nu ar fi întreprinse în alte condiții, pare justificat ca, fără a aduce atingere articolului 193 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, finanțarea din partea Uniunii să poată fi acordată pentru a acoperi până la 100 % din costurile eligibile pentru acțiunile eligibile în cadrul programului.

(30) Pentru a simplifica și a accelera și mai mult procesul de depunere și evaluare, finanțarea din partea Uniunii ar trebui să fie acordată printr-o procedură de evaluare specifică, care să implice anumite controale după luarea deciziei de atribuire. Solicitanții ar trebui să fie invitați să prezinte propuneri însoțite de un scurt rezumat. Rezumatul respectiv ar trebui evaluat înainte de a evalua integral propunerile în raport cu criteriile de atribuire relevante stabilite în programul de lucru. Abordarea respectivă este menită să reducă sarcina administrativă pentru solicitanți și să ofere securitate financiară cât mai curând posibil, acceptându-se totodată un nivel de risc financiar sau juridic rezonabil pentru Uniune, proporțional cu obiectivele urmărite. Interesele financiare ale Uniunii ar trebui protejate corespunzător și nu ar trebui să fie acordată nicio finanțare înaintea încheierii evaluării finale.

(31) Pentru a simplifica și a accelera și mai mult procesul de depunere și evaluare, ar trebui să fie posibilă derogarea de la anumite alte obligații prevăzute în Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. În special, ar trebui să fie permise derogări de la articolele 199, 201 și 203 din regulamentul respectiv, care privesc conținutul și evaluarea cererilor de grant, precum și de la articolul 170 alineatul (1) literele (b) și (c) și de la articolul 170 alineatul (2) din regulamentul respectiv, care privesc procedurile de achiziții publice. Respectivele derogări ar trebui să permită adoptarea deciziilor de atribuire și semnarea acordurilor de grant pe baza unei evaluări preliminare a criteriilor de eligibilitate și de selecție, bazată, după caz, în special pe declarațiile pe propria răspundere ale solicitanților și ale ofertanților, inclusiv în ceea ce privește cerințele de control, fără a solicita documente justificative în etapa respectivă. În plus, termenele pentru notificarea rezultatelor evaluării preliminare și pentru adoptarea deciziei de atribuire ar trebui să fie scurtate și specificate în programul de lucru, ceea ce ar permite Comisiei să acționeze fără întârziere. Cu toate acestea, evaluarea finală a criteriilor relevante ar trebui finalizată în cel mult patru luni de la termenul de depunere a cererilor. Interesele financiare ale Uniunii ar trebui să fie protejate corespunzător, iar plățile ar trebui să fie efectuate doar după încheierea evaluării finale.

(32) Ca alternativă la procedura de evaluare accelerată și pentru ca Uniunea să sprijine soluțiile inovatoare fără nicio restrângere sau limitare artificială inițială legată de forma specifică a sprijinului din partea Uniunii, programul ar trebui să permită o abordare mai flexibilă și mai accesibilă de identificare, selectare și sprijinire a proiectelor și ideilor inovatoare, de exemplu prin proceduri de atribuire neutre din punctul de vedere al instrumentelor. În cadrul respectivei abordări, ideile ar trebui să fie evaluate și selectate pe baza meritului fiecăreia în ceea ce privește contribuția la obiectivele programului. Instrumentul cel mai adecvat și mai eficace de execuție bugetară din cadrul programului, fie că este vorba de un grant, de o achiziție publică sau de o altă formă de sprijin, ar trebui să fie stabilit abia după procedura de selecție, luându-se în considerare caracteristicile specifice, necesitățile și meritele fiecărui proiect.

(33) Pentru ca programul să fie considerat atractiv de o varietate mai mare de potențiali solicitanți și pentru a elimina un decalaj existent în ciclul de inovare din domeniul apărării, este necesar și proporțional ca eligibilitatea pentru finanțare din partea Uniunii să se extindă și asupra costurilor suportate anterior depunerii cererii de grant, astfel cum se prevede la articolul 196 alineatul (2) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. Programul pune accentul pe activități de dezvoltare în stadiu avansat care reduc decalajul critic dintre comercializare și achiziții, aducând produsele emergente și disruptive din domeniul apărării mai aproape de maturitatea comercială și de implementarea operațională. Se întâmplă frecvent ca întreprinderile inovatoare, în special IMM-urile, să inițieze activități de dezvoltare finanțate din surse proprii înainte să devină disponibile oportunități de finanțare oficiale. Abordarea respectivă va permite programului să sprijine acțiunile critice de inovare inițiate cu până la trei luni înainte de închiderea cererii de propuneri și să acorde finanțare din partea Uniunii pentru accelerarea finalizării acestora, asigurând livrarea la timp a unor rezultate care să răspundă celor mai stringente provocări cu care se confruntă forțele armate ale statelor membre și ale țărilor terțe asociate.

(34) Directiva 2009/81/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([12]) prevede o excludere specifică de la obligații în cazul contractelor atribuite în cadrul anumitor programe de cooperare care presupun activități de cercetare și dezvoltare. În urma adoptării Directivei (UE) 2026/2383 a Parlamentului European și a Consiliului ([13]), Directiva 2009/81/CE clarifică faptul că un proiect de cercetare și dezvoltare gestionat de instituțiile sau organismele Uniunii care este implementat în conformitate cu normele Uniunii și este finanțat din bugetul Uniunii constituie un program de cooperare desfășurat în comun de cel puțin două state membre și poate continua să acopere etapele ulterioare etapei de cercetare și dezvoltare. Într-un astfel de caz, contractele atribuite în etapele ulterioare ar trebui să poată fi, la rândul lor, excluse. Excluderea respectivă se aplică, în special, contractelor atribuite în cadrul proiectelor sprijinite prin program.

([12]) Directiva 2009/81/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind coordonarea procedurilor privind atribuirea anumitor contracte de lucrări, de furnizare de bunuri și de prestare de servicii de către autoritățile sau entitățile contractante în domeniile apărării și securității și de modificare a Directivelor 2004/17/CE și 2004/18/CE (JO L 216, 20.8.2009, p. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

([13]) Directiva (UE) 2026/2383 a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2026 de modificare a Directivelor 2009/43/CE și 2009/81/CE în ceea ce privește simplificarea transferurilor în interiorul UE de produse din domeniul apărării și simplificarea achizițiilor în domeniul securității și apărării (JO L, 2026/2383, 3.11.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2026/2383/oj).

(35) Regulamentul (UE) 2026/467 al Parlamentului European și al Consiliului ([14]) prevede acordarea de asistență Ucrainei din partea Uniunii sub forma unui împrumut destinat să ofere asistență financiară și economică previzibilă, continuă, flexibilă și în timp util pentru a contribui la satisfacerea nevoilor de finanțare generate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și de neplata de către aceasta a reparațiilor. În conformitate cu articolul 13 alineatul (4) litera (f) din regulamentul respectiv, producătorii și subcontractanții implicați în fabricarea produselor din domeniul apărării care au îndeplinit condiții de eligibilitate în cadrul anumitor programe de apărare ale Uniunii echivalente cu condițiile de eligibilitate prevăzute în regulamentul respectiv, pot fi considerați ca îndeplinind condițiile de eligibilitate prevăzute în acesta. Întrucât programul nu fusese instituit la momentul adoptării regulamentului respectiv, este oportun să se modifice regulamentul respectiv pentru a prevedea că se poate considera că beneficiarii finanțării din partea Uniunii în cadrul programului care au îndeplinit condiții de eligibilitate echivalente îndeplinesc condițiile de eligibilitate prevăzute în regulamentul respectiv, cu condiția ca nicio modificare ulterioară să fi pus sub semnul întrebării îndeplinirea condițiilor respective.

(36) Pentru a asigura securitatea informațiilor clasificate la nivelul adecvat, este esențial să se respecte standardele minime în materie de securitate industrială atunci când se încheie acorduri clasificate de finanțare și de acordare de fonduri. În acest scop și în conformitate cu dreptul intern aplicabil, statele membre și țările terțe asociate pe teritoriul cărora sunt stabiliți destinatarii finanțării din partea Uniunii ar trebui să instituie un cadru de securitate, alcătuit din instrucțiuni de securitate pentru proiecte și dintr-un ghid conex al clasificărilor de securitate, în cazurile în care implementarea programului ar implica sau ar genera informații care necesită un nivel de clasificare.

(37) Prezentul regulament ar trebui să se aplice fără a aduce atingere normelor Uniunii în materie de concurență, în special articolelor 101-109 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și actelor juridice care pun în aplicare articolele respective.

(38) Este oportun să se prevadă un pachet financiar cu titlu orientativ pentru program.

(39) Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 prevede normele privind întocmirea și execuția bugetului general al Uniunii, inclusiv norme privind granturile, premiile, donațiile nefinanciare, achizițiile, gestiunea indirectă, asistența financiară, instrumentele financiare și garanțiile bugetare.

(40) În conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, cu Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ([15]), cu Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului ([16]), cu Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului ([17]) și cu Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului ([18]), interesele financiare ale Uniunii trebuie protejate prin măsuri proporționale, inclusiv măsuri prin prevenirea, detectarea, corectarea și investigarea neregulilor și a cazurilor de fraudă, prin recuperarea fondurilor pierdute, plătite în mod necuvenit sau utilizate incorect și, atunci când este cazul, prin impunerea de sancțiuni administrative.

([14]) Regulamentul (UE) 2026/467 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 februarie 2026 de punere în aplicare a unei cooperări consolidate în ceea ce privește instituirea împrumutului pentru sprijinirea Ucrainei pentru 2026 și 2027 (JO L, 2026/467, 26.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/467/oj).

([15]) Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului (JO L 248, 18.9.2013, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

([16]) Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene (JO L 312, 23.12.1995, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj).

([17]) Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului din 11 noiembrie 1996 privind controalele și inspecțiile la fața locului efectuate de Comisie în scopul protejării intereselor financiare ale Comunităților Europene împotriva fraudei și a altor abateri (JO L 292, 15.11.1996, p. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj).

([18]) Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO) (JO L 283, 31.10.2017, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj).

(41) În special, în conformitate cu Regulamentele (UE, Euratom) nr. 883/2013 și (Euratom, CE) nr. 2185/96, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) poate efectua investigații, inclusiv verificări și inspecții la fața locului, pentru a stabili dacă a avut loc o fraudă, un act de corupție sau orice altă activitate ilegală care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii. În conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/1939, Parchetul European (EPPO) poate investiga și urmări penal frauda și alte activități ilegale care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii, astfel cum se prevede în Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului ([19]).

(42) În conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, orice persoană sau entitate care primește fonduri din partea Uniunii trebuie să coopereze pe deplin pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii, să acorde accesul și drepturile necesare Comisiei, OLAF, EPPO și Curții de Conturi Europene și să se asigure că orice parte terță implicată în execuția fondurilor Uniunii acordă drepturi echivalente.

(43) Având în vedere necesitatea stringentă de a sprijini investițiile vitale în capabilitățile de apărare, în special în inovarea în domeniul apărării în contextul provocărilor geopolitice presante, se consideră oportun ca prezentul regulament să intre în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

(44) Având în vedere că programul este conceput astfel încât să fie limitat în timp și ca domeniu de aplicare, acesta nu ar trebui să aducă atingere niciunor viitoare programe sau instrumente ale Uniunii care acordă sprijin pentru politica în domeniul industriei de apărare.

(45) Comisia ar trebui să evalueze eficacitatea programului în ceea ce privește atingerea obiectivelor stabilite în prezentul regulament. Evaluarea respectivă ar trebui să analizeze, de asemenea, dacă mecanismele de implementare introduse în cadrul programului, inclusiv procedurile accelerate de atribuire și formele flexibile de sprijin din partea Uniunii, ar trebui să fie extinse, adaptate sau integrate în viitoarele programe ale Uniunii. Rezultatele evaluării respective ar trebui să stea la baza viitoarelor decizii privind sprijinul din partea Uniunii pentru IMM-uri pentru inovarea în domeniul apărării. În acest scop, Comisia ar trebui să elaboreze un raport privind implementarea programului, care să includă informații privind nivelul de participare a IMM-urilor, distribuția geografică a entităților sprijinite în Uniune și în țările terțe asociate, distribuția tematică a activităților sprijinite, defalcarea cheltuielilor în funcție de tipul de acțiune sprijinită prin program, eficacitatea procedurilor simplificate de atribuire în raport cu criteriile de referință din instrumentele existente și date agregate privind adoptarea produselor finanțate prin program. Raportul ar trebui să fie prezentat Parlamentului European și Consiliului. Având în vedere natura marcată deopotrivă de risc ridicat și potențial ridicat a inovării emergente și disruptive în domeniul apărării, succesul programului ar trebui evaluat la nivel de portofoliu.

(46) Întrucât obiectivul prezentului regulament, și anume consolidarea competitivității și a capacității de inovare a EDTIB în Uniune, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre în mod individual, dar, având în vedere amploarea și efectele programului în sprijinul inovării în materie de apărare în întreaga Uniune, acesta poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivului respectiv,

([19]) Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal (JO L 198, 28.7.2017, p. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Obiect

Prezentul regulament instituie Programul pentru inovarea agilă și rapidă în domeniul apărării (denumit în continuare „programul”) pentru perioada 1 ianuarie 2027-31 decembrie 2027 și stabilește obiectivele și bugetul acestuia, formele de finanțare în cadrul programului și normele pentru furnizarea finanțării respective.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

1. „entitate juridică” înseamnă:

   (a) o persoană juridică înființată și recunoscută ca atare în temeiul dreptului Uniunii, al dreptului intern sau al dreptului internațional, inclusiv al structurilor pentru programe europene de armament (SEAP) înființate în conformitate cu Regulamentul (UE) 2025/2643 al Parlamentului European și al Consiliului ([20]), care are personalitate juridică și capacitatea de a acționa în nume propriu, de a-și exercita drepturile și de a avea obligații; sau

   (b) o entitate care nu are personalitate juridică, astfel cum se menționează la articolul 200 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509;

2. „control” înseamnă capacitatea de a exercita o influență decisivă asupra unei entități juridice, fie în mod direct, fie indirect prin intermediul uneia sau mai multor entități juridice intermediare;

3. „produs din domeniul apărării” înseamnă orice produs din domeniul apărării, astfel cum este menționat în anexa la Directiva 2009/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([21]), precum și lucrări, bunuri și servicii legate în mod direct de produsele respective pentru oricare stadiu și pentru totalitatea stadiilor din ciclul de viață al acestora în înțelesul articolului 2 litera (c) din Directiva 2009/81/CE;

4. „produs emergent și disruptiv din domeniul apărării” înseamnă un produs din domeniul apărării îmbunătățit sau complet nou care:

   (a) produce o transformare radicală, inclusiv necesitatea de a redefini conceperea și desfășurarea operațiunilor de apărare, inclusiv înlocuind tehnologiile existente din domeniul apărării sau făcându-le să devină mai puțin eficiente sau caduce; și

   (b) se preconizează că va putea fi exploatat pe deplin până la sfârșitul unei acțiuni sprijinite prin program;

([20]) Regulamentul (UE) 2025/2643 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2025 de stabilire a Programului privind industria europeană de apărare și a unui cadru de măsuri care să asigure disponibilitatea și aprovizionarea în timp util cu produse din domeniul apărării („Regulamentul EDIP”) (JO L, 2025/2643, 29.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2643/oj).

([21]) Directiva 2009/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 mai 2009 de simplificare a clauzelor și condițiilor de transfer al produselor din domeniul apărării în interiorul Comunității (JO L 146, 10.6.2009, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj).

5. „structură de conducere executivă” înseamnă un organ al unei entități juridice, desemnat în conformitate cu dreptul intern și, după caz, subordonat directorului general al entității respective, care este autorizat să stabilească strategia, obiectivele și direcția de ansamblu ale entității juridice și care supervizează și monitorizează procesul decizional în materie de management al entității juridice;

6. „rezultate” înseamnă orice efect tangibil sau intangibil al unei acțiuni sprijinite prin program, precum date, know-how sau informații, indiferent de forma sau natura sa și indiferent dacă poate sau nu să fie protejat, precum și orice drepturi care îl însoțesc, inclusiv drepturile de proprietate intelectuală;

7. „întreprinderi mici și mijlocii” („IMM-uri”) înseamnă întreprinderi mici și mijlocii în sensul definiției de la articolul 2 din anexa la Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei ([22]);

8. „informații de context” înseamnă orice informații necesare sau utile pentru implementarea programului, generate anterior unei acțiuni sprijinite prin program sau în afara cadrului acesteia și care sunt furnizate și utilizate pentru îndeplinirea scopurilor acțiunii respective;

9. „informații generate” înseamnă date, know-how sau informații generate în cursul implementării programului, indiferent de natura sau forma acestora;

10. „entitate dintr-o țară terță neasociată” înseamnă:

(a) o entitate juridică stabilită într-o țară terță neasociată; sau

(b) o entitate juridică stabilită în Uniune sau într-o țară terță asociată, ale cărei structuri de conducere executivă se află într-o țară terță neasociată.

Articolul 3

Obiective

(1) Obiectivul general al programului este de a sprijini capacitatea IMM-urilor, inclusiv a start-upurilor și a scale-upurilor, de a inova în mod rapid cu scopul de a asigura furnizarea rapidă de produse emergente și disruptive din domeniul apărării, cu accent pe eficiența din punctul de vedere al costurilor, pentru a răspunde provocărilor celor mai recente și în rapidă evoluție cu care se confruntă forțele armate ale statelor membre și ale țărilor terțe asociate, în special celor cauzate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. Programul promovează astfel competitivitatea bazei industriale și tehnologice de apărare europene (EDTIB) și contribuie la consolidarea pregătirii industriale în domeniul apărării a Uniunii, reducând în același timp dependențele strategice de țările terțe neasociate pentru toată gama de tehnologii de apărare.

(2) Programul are următoarele obiective specifice:

(a) accelerarea puternică a ciclurilor de inovare ale produselor emergente și disruptive din domeniul apărării dezvoltate pe tot cuprinsul Uniunii de către IMM-uri, ținând seama de nevoile stringente ale statelor membre și ale țărilor terțe asociate și valorificând potențialul de inovare al industriei Uniunii în ansamblu; și

(b) accelerarea adoptării, de către statele membre și țările terțe asociate, precum și de către contractanții principali din industria de apărare, integratorii de sistem și subcontractanții de prim rang, a produselor emergente și disruptive din domeniul apărării dezvoltate de IMM-uri, inclusiv prin stabilirea de contacte specifice, sprijinind astfel extinderea unor astfel de IMM-uri în întreaga Europă, promovând integrarea acestora în lanțurile de aprovizionare transfrontaliere din domeniul apărării, sporind reziliența și securitatea aprovizionării cu astfel de produse, contribuind la dezvoltarea capacității de inovare în materie de apărare în întreaga Uniune și, în cele din urmă, consolidând avantajul tehnologic al statelor membre.

([22]) Recomandarea Comisiei 2003/361/CE din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (JO L 124, 20.5.2003, p. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj).

Articolul 4

Buget

(1) Pachetul financiar orientativ pentru implementarea programului, între 1 ianuarie 2027 și 31 decembrie 2027, este de 115 000 000 EUR în prețuri curente.

(2) Angajamentele bugetare privind activitățile care se desfășoară pe parcursul mai multor exerciții financiare pot fi repartizate pe parcursul mai multor ani în tranșe anuale.

(3) Creditele pot fi înscrise în bugetul Uniunii și după 2027 pentru a acoperi cheltuielile necesare și pentru a face posibilă gestionarea acțiunilor sprijinite prin program care nu au fost finalizate până la încheierea programului, precum și cheltuielile care acoperă activitățile operaționale și serviciile esențiale.

(4) Pachetul financiar menționat la alineatul (1) și cuantumurile resurselor suplimentare menționate la articolul 5 pot fi de asemenea utilizate pentru asistența tehnică și administrativă destinată implementării programului, cum ar fi activitățile de pregătire, monitorizare, control, audit și evaluare, inclusiv pentru proiectarea, înființarea, testarea, certificarea, exploatarea și întreținerea unor sisteme și platforme instituționale de tehnologie a informației, și pentru activitățile de informare și comunicare, inclusiv de comunicare instituțională privind prioritățile politice ale Uniunii, precum și pentru toate celelalte cheltuieli cu asistența tehnică și administrativă sau cu personalul suportate de Comisie în cadrul gestionării programului.

Articolul 5

Resurse suplimentare

(1) Statele membre, instituțiile, organele și agențiile Uniunii, țările terțe, organizațiile internaționale, instituțiile financiare internaționale sau alte părți terțe pot aduce contribuții financiare sau nefinanciare suplimentare la program sau la oricare dintre activitățile sau obiectivele sale specifice menționate la articolul 3 din prezentul regulament. Contribuțiile financiare suplimentare constituie venituri alocate externe în sensul articolului 21 alineatul (2) litera (a), (d) sau (e) sau al articolului 21 alineatul (5) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509.

(2) Resursele alocate statelor membre în cadrul gestiunii partajate pot fi transferate către program, la cererea statului membru în cauză, sub rezerva condițiilor prevăzute în dispozițiile relevante din Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului ([23]). Comisia execută aceste resurse direct, în conformitate cu articolul 62 alineatul (1) primul paragraf litera (a) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, sau indirect, în conformitate cu articolul 62 alineatul (1) primul paragraf litera (c) din regulamentul menționat. Resursele respective se utilizează în beneficiul statului membru în cauză. În cazul în care Comisia nu și-a asumat un angajament juridic în cadrul gestiunii directe sau indirecte pentru cuantumurile suplimentare puse la dispoziția programului, cuantumurile neangajate corespunzătoare pot fi transferate înapoi către programele-sursă, la cererea statului membru în cauză, în conformitate cu condițiile prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/1060.

([23]) Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize (JO L 231, 30.6.2021, p. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

Articolul 6

Finanțare alternativă, combinată și cumulativă

(1) Programul se implementează în sinergie cu alte programe ale Uniunii. O acțiune care a beneficiat de o contribuție în cadrul altui program al Uniunii poate să beneficieze și de o contribuție în cadrul programului, cu condiția ca respectivele contribuții multiple să nu acopere aceleași costuri. Pentru fiecare contribuție se aplică normele programului relevant al Uniunii sau se poate aplica, pentru toate contribuțiile, un set unic de norme ale oricăruia dintre programele Uniunii care contribuie și se poate încheia un angajament juridic unic. În cazul în care contribuția Uniunii este bazată pe costurile eligibile, sprijinul cumulativ de la bugetul Uniunii nu depășește costurile eligibile totale ale acțiunii și poate fi calculat pe o bază proporțională, în conformitate cu documentele care stabilesc condițiile de acordare a sprijinului.

(2) Procedurile de atribuire din cadrul programului pot fi desfășurate în comun cu statele membre, instituțiile, organele și agențiile Uniunii, țările terțe, organizațiile internaționale, instituțiile financiare internaționale sau alte părți terțe, prin gestiune directă sau indirectă, cu condiția ca interesele financiare ale Uniunii să fie protejate. Procedurile respective fac obiectul unui set unic de norme și duc la încheierea unui angajament juridic unic. În acest scop, partenerii din cadrul procedurii de atribuire comună pot pune resurse la dispoziția programului în conformitate cu articolul 5 din prezentul regulament. Partenerilor li se poate încredința, de asemenea, punerea în aplicare a procedurii de atribuire, în cazurile aplicabile în conformitate cu articolul 62 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. În sensul articolului 153 alineatul (3) din regulamentul respectiv, pentru procedurile comune de atribuire, comitetul de evaluare poate fi compus parțial din membri care sunt reprezentanți ai partenerilor la procedurile respective.

Articolul 7

Țări terțe asociate la program

(1) Programul sau acțiunile specifice menționate la articolul 10 pot fi deschise participării următoarelor țări terțe prin asociere totală sau parțială la program, în conformitate cu obiectivele prevăzute la articolul 3 și cu acordurile internaționale aplicabile sau cu orice decizii adoptate în temeiul respectivelor acorduri:

(a) membrilor Asociației Europene a Liberului Schimb care sunt membri ai Spațiului Economic European;

(b) Ucrainei, în conformitate cu condițiile stabilite în Acordul de asociere UE-Ucraina.

(2) Acordurile de asociere pentru participarea la program cu țările menționate la alineatul (1):

(a) asigură un echilibru adecvat între contribuțiile și beneficiile țării terțe care participă la program;

(b) prevăd condițiile de participare la program, inclusiv calculul contribuțiilor financiare la un program, constând într-o contribuție operațională și o taxă de participare la program, precum și în costurile administrative generale ale acestuia;

(c) nu conferă țării terțe nicio competență decizională în ceea ce privește programul;

(d) garantează drepturile Uniunii de a asigura buna gestiune financiară și de a-și proteja interesele financiare; și

(e) asigură protecția intereselor de securitate și de ordine publică ale Uniunii.

(3) În sensul alineatului (2) litera (d), țara terță asociată:

(a) acordă accesul și drepturile necesare în temeiul Regulamentelor (UE, Euratom) 2024/2509 și (UE, Euratom) nr. 883 /2013;

(b) garantează faptul că deciziile de executare care impun o obligație pecuniară în temeiul articolului 299 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și hotărârile și ordonanțele Curții de Justiție a Uniunii Europene sunt executorii; și

(c) se asigură că autoritățile sale competente cooperează cu Parchetul European (EPPO) în ceea ce privește investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii, în conformitate cu acordurile internaționale aplicabile sau cu alte norme aplicabile.

Articolul 8

Implementare și forme de finanțare din partea Uniunii

(1) Programul este implementat în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 prin gestiune directă sau prin gestiune indirectă cu entitățile menționate la articolul 62 alineatul (1) litera (c) din regulamentul menționat.

(2) În conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, finanțarea din partea Uniunii poate fi acordată sub orice formă.

(3) În conformitate cu articolul 196 alineatul (2) al doilea paragraf litera (a) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, contribuțiile financiare pot acoperi, în situațiile în care este relevant și necesar pentru implementarea unei acțiuni sprijinite prin program, acțiunile inițiate și costurile suportate înainte de data transmiterii propunerii pentru acțiunile respective, cu condiția ca acestea să nu fi început cu mai mult de trei luni înainte de încheierea cererii de propuneri și să nu fi fost finalizate înainte de semnarea acordului de grant.

(4) În cazul în care finanțarea din partea Uniunii se acordă sub formă de granturi, aceasta ia forma unei finanțări nelegate de costuri sau a unor opțiuni simplificate privind costurile, în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. Granturile din cadrul programului sunt acordate sub forma unor sume forfetare ori de câte ori acest lucru este posibil. Costurile eligibile efective pot fi rambursate numai în cazul în care obiectivele unei acțiuni sprijinite prin program nu pot fi realizate în alt mod.

(5) În conformitate cu articolul 153 alineatul (3) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, comitetul de evaluare poate fi asistat de experți externi care dețin o autorizare de securitate a personalului valabilă, dacă programul de lucru impune acest lucru. Prin derogare de la articolul 242 din regulamentul menționat, lista experților independenți nu se publică.

Articolul 9

Eligibilitate

(1) Pentru a sprijini îndeplinirea obiectivelor prevăzute la articolul 3 din prezentul regulament, se stabilesc criterii de eligibilitate în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, iar acestea se aplică tuturor procedurilor de atribuire din cadrul programului.

(2) În procedurile de atribuire, următoarele entități juridice pot fi eligibile pentru a primi finanțare din partea Uniunii:

(a) entitățile stabilite într-un stat membru;

(b) entitățile stabilite într-o țară terță asociată;

(c) organizațiile internaționale;

(d) SEAP.

(3) Pentru acțiunile sprijinite prin program, astfel cum sunt menționate la articolul 10, cu excepția acțiunilor menționate la articolul 10 alineatul (1) litera (d), destinatarii finanțării din partea Uniunii (denumiți în continuare „destinatarii") sunt IMM-urile.

(4) Cu excepția acțiunilor menționate la articolul 10 alineatul (1) litera (c), destinatarii trebuie:

(a) să fie stabiliți în Uniune sau într-o țară terță asociată; și

(b) să-și aibă structurile de conducere executivă situate în Uniune sau într-o țară terță asociată.

(5) Destinatarii nu se află sub controlul unei țări terțe neasociate sau al unei entități dintr-o țară terță neasociată.

(6) Infrastructura, instalațiile, activele și resursele destinatarilor utilizate în scopul acțiunii sprijinite prin program trebuie să fie situate pe teritoriul unui stat membru sau al unei țări terțe asociate pe întreaga durată a desfășurării acțiunii.

(7) În cazul în care destinatarii implicați într-o acțiune sprijinită prin program nu au la dispoziție alternative sau infrastructură, instalații, active și resurse relevante care să fie ușor accesibile în Uniune sau într-o țară terță asociată, aceștia își pot utiliza infrastructura, instalațiile, activele sau resursele situate sau deținute în afara teritoriului statelor membre sau al țărilor terțe asociate, cu condiția ca această utilizare să nu contravină intereselor de securitate și apărare ale Uniunii și ale statelor sale membre, inclusiv respectării principiului relațiilor de bună vecinătate, și să fie în concordanță cu obiectivele stabilite la articolul 3. Costurile legate de activitățile care utilizează infrastructura, instalațiile, activele sau resursele respective nu sunt eligibile pentru sprijin din partea programului.

(8) Se poate considera că entitățile juridice îndeplinesc criteriile de eligibilitate menționate în prezentul articol în cazul în care au îndeplinit condițiile echivalente stabilite prin Regulamentul (UE) 2018/1092 ([24]), (UE) 2021/697, (UE) 2023/1525 ([25]), (UE) 2023/2418 ([26]), sau (UE) 2025/2643 al Parlamentului European și al Consiliului, sau prin Regulamentul (UE) 2025/1106 al Consiliului ([27]), cu condiția ca nicio modificare ulterioară să nu pună sub semnul întrebării îndeplinirea condițiilor respective.

(9) Următoarele acțiuni nu sunt eligibile pentru finanțare din partea Uniunii:

(a) acțiunile sau părțile de acțiuni care sunt deja finanțate integral din alte surse publice sau private;

(b) acțiunile care vizează dezvoltarea de produse și tehnologii a căror utilizare, dezvoltare sau producție este interzisă de dreptul internațional aplicabil;

(c) acțiunile de dezvoltare a armelor autonome letale fără posibilitatea unui control uman semnificativ asupra unor decizii de selectare și de angajare atunci când se efectuează atacuri împotriva persoanelor, sub rezerva posibilității de a se acorda finanțare din partea Uniunii pentru acțiuni de dezvoltare a unor sisteme de alertă timpurie și contramăsuri în scopuri de apărare;

(d) acțiunile legate de muniții cu dispersie.

Articolul 10

Acțiuni eligibile

(1) Acțiunile eligibile pentru finanțare în cadrul programului pun în aplicare obiectivele stabilite la articolul 3 și se pot prezenta în una sau mai multe dintre următoarele forme:

(a) sprijin pentru dezvoltarea rapidă de produse emergente și disruptive din domeniul apărării și, după caz, a componentelor necesare pentru producția acestora, inclusiv în cazurile în care produsele respective se bazează pe integrarea și adaptarea în scopuri legate de apărare a tehnologiilor civile cu potențial de dublă utilizare;

(b) sprijin pentru pătrunderea pe piață a produselor emergente și disruptive din domeniul apărării, inclusiv prin sprijin pentru agregarea cererii și prin testări și demonstrații specifice și iterative pe teren, cu implicarea și feedbackul utilizatorilor finali, în special prin stabilirea de contacte;

(c) sprijin pentru relocarea sediului unei entități sau a structurii sale de conducere executivă în Uniune sau într-o țară terță asociată pentru implementarea concretă a acțiunilor menționate la literele (a) și (b), în cazul în care o entitate a fost stabilită anterior într-o țară terță neasociată sau structura sa de conducere executivă a fost situată într-o astfel de țară;

([24]) Regulamentul (UE) 2018/1092 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 de instituire a Programului european de dezvoltare industrială în domeniul apărării pentru sprijinirea competitivității și a capacității de inovare a industriei de apărare a Uniunii (JO L 200, 7.8.2018, p. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1092/oj).

([25]) Regulamentul (UE) 2023/1525 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iulie 2023 privind sprijinirea producției de muniții (ASAP) (JO L 185, 24.7.2023, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj).

([26]) Regulamentul (UE) 2023/2418 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 octombrie 2023 de instituire a unui instrument pentru consolidarea industriei europene de apărare prin achiziții publice în comun (EDIRPA) (JO L, 2023/2418, 26.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj).

([27]) Regulamentul (UE) 2025/1106 al Consiliului din 27 mai 2025 de instituire a Instrumentului „Acțiunea pentru securitatea Europei" (SAFE) prin consolidarea industriei europene de apărare (JO L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).

(d) sprijin necesar pentru implementarea concretă a acțiunilor menționate la literele (a) și (b), inclusiv, dar fără a se limita la:

(i) calificarea;

(ii) certificarea;

(iii) accesul la infrastructură;

(iv) accesul la capacități și procese de producție inovatoare;

(v) sprijinul pentru pregătirea pentru investiții;

(vi) dezvoltarea de competențe;

(vii) achizițiile de studii; și

(viii) activități de construire și consolidare de ecosisteme, inclusiv sprijinul pentru cooperarea dintre IMM-uri și contractanții principali din industria europeană de apărare, integratorii de sistem și subcontractanții de prim rang.

(2) Programul poate oferi sprijin pentru acțiuni care vizează modernizarea rapidă a produselor și tehnologiilor existente, cu condiția ca utilizarea informațiilor preexistente, a drepturilor de proprietate intelectuală sau a altor drepturi necesare pentru desfășurarea acțiunii să nu fie restricționată de către o țară terță neasociată sau de către o entitate dintr-o țară terță neasociată, fie direct, fie indirect prin intermediul a una sau mai multe entități juridice intermediare, atunci când restricția respectivă ar împiedica implementarea concretă a acțiunii.

(3) Destinatarii beneficiază, acolo unde este posibil și adecvat, de acces rapid la instalațiile de testare și experimentare ale Uniunii și la acceleratorul dezvoltării întreprinderilor din cadrul schemei UE de inovare în domeniul apărării (EUDIS).

(4) Acțiunile sprijinite prin program nu contravin intereselor în materie de securitate și apărare ale Uniunii și ale statelor sale membre, astfel cum sunt stabilite în cadrul politicii externe și de securitate comune (PESC) în temeiul titlului V din Tratatul privind Uniunea Europeană, inclusiv respectării principiului relațiilor de bună vecinătate.

Articolul 11

Criterii de atribuire

(1) În cazurile în care este relevant și adecvat, în funcție de natura procedurii de atribuire și în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, criteriile de atribuire se stabilesc în programul de lucru menționat la articolul 16 din prezentul regulament și țin seama de următoarele elemente:

(a) potențialul disruptiv în domeniul apărării, evaluat având în vedere măsura în care o soluție propusă se îndepărtează de la nivelurile de referință tehnologice actuale;

(b) calitatea propunerii și capacitatea solicitantului de a implementa acțiunea menționată la articolul 10;

(c) impactul în domeniul apărării, ținând seama de nevoile statelor membre și ale țărilor terțe asociate, în special în ceea ce privește eficiența din punctul de vedere al costurilor, viteza de livrare și gradul de pregătire pentru utilizarea operațională, inclusiv, după caz, reziliența în materie de securitate cibernetică.

(2) Pe lângă elementele menționate la alineatul (1) de la prezentul articol, programele de lucru menționate la articolul 16 pot lua în considerare și sporirea securității aprovizionării în cadrul lanțurilor de aprovizionare cu produse și tehnologii emergente și disruptive din domeniul apărării.

(3) Programul de lucru menționat la articolul 16 stabilește detalii suplimentare privind aplicarea criteriilor de atribuire menționate la alineatul (1) de la prezentul articol, ținând seama de obiectivele cererii de propuneri și de procedurile de selecție și evaluare.

Articolul 12

Procedura de selecție și atribuire

(1) Pentru a se asigura că acțiunile menționate la articolul 10 pot fi implementate în mod concret și fără întârzieri nejustificate, programul de lucru poate identifica proceduri de atribuire, în cadrul gestiunii directe sau indirecte, care să facă obiectul unei proceduri accelerate și simplificate.

(2) Prin derogare de la articolele 199, 201 și 203 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 privind granturile, de la articolul 170 alineatul (1) literele (b) și (c) și de la articolul 170 alineatul (2) din regulamentul menționat privind achizițiile publice, programul de lucru poate să prevadă că, pentru procedurile de atribuire identificate în acesta, se aplică următoarele condiții:

(a) cerințele pentru decizia de atribuire și semnarea angajamentelor juridice se limitează la o evaluare preliminară a criteriilor de atribuire și de excludere;

(b) decizia de atribuire poate fi luată exclusiv pe baza unei declarații pe propria răspundere a solicitanților și a ofertanților privind criteriile de eligibilitate și de selecție, în special în ceea ce privește controlul, fără a se solicita documente justificative în acest sens în cursul evaluării preliminare;

(c) Comisia încheie evaluarea finală fără întârzieri nejustificate;

(d) rezultatele evaluării preliminare li se notifică solicitanților și ofertanților în termenul specificat în programul de lucru; și

(e) decizia de atribuire se ia în termenul specificat în programul de lucru.

(3) În cazul în care evaluarea finală menționată la alineatul (2) litera (c) concluzionează că destinatarul nu îndeplinește toate criteriile de eligibilitate și de selecție, angajamentul juridic încetează. Plățile se efectuează numai după încheierea evaluării finale.

(4) Programul de lucru poate institui proceduri specifice de atribuire ascendente în două etape, în conformitate cu următoarele norme:

(a) în prima etapă:

(i) se poate lansa o cerere de exprimare a interesului fără a specifica tipul de activități sau instrumentul de execuție bugetară care urmează să fie utilizat, astfel încât solicitanții și ofertanții să poată prezenta propuneri de proiecte sau oferte de bunuri, lucrări sau servicii care ar putea contribui la obiectivele prezentului regulament, astfel cum se prevede în programul de lucru menționat la articolul 16;

(ii) evaluarea propunerilor și a ofertelor și realizarea clasamentului acestora se realizează pe baza unor criterii comune de atribuire stabilite în programul de lucru, cum ar fi contribuția lor comparativă la îndeplinirea obiectivelor;

(iii) comitetul de evaluare stabilește cel mai potrivit instrument de execuție bugetară prin gestiune directă sau indirectă și propune cuantumul maxim și forma contribuției Uniunii;

(b) în a doua etapă solicitanții și ofertanții ale căror proiecte sau oferte au fost evaluate cu succes sunt invitați să își adapteze și să își completeze propunerile sau ofertele, în cadrul bugetului disponibil, în conformitate cu concluziile comitetului de evaluare.

(5) Pentru aspecte care nu sunt reglementate de alineatul (4), procedura de atribuire se desfășoară în conformitate cu normele prevăzute în Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 aplicabile instrumentului de execuție bugetară respectiv.

(6) Comisia atribuie finanțarea în cadrul programului prin intermediul unor acte de punere în aplicare. Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 17 alineatul (4).

Articolul 13

Intervenția cu scop de stimulent

(1) Prin derogare de la articolul 9, programul de lucru poate prevedea că o procedură de atribuire ia forma unei intervenții cu scop de stimulent în temeiul căreia criteriile de eligibilitate referitoare la locul de stabilire a entităților juridice care participă la program sau referitoare la locul în care se află conducerea executivă a acestora pot fi suspendate temporar și condiționat.

(2) Criteriile de eligibilitate care au fost suspendate în conformitate cu alineatul (1) din prezentul articol trebuie să fie respectate și respectarea criteriilor de eligibilitate respective se evaluează în intervalul de timp specificat în angajamentul juridic în sensul articolului 2 punctul 39 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. Finanțarea din partea Uniunii se acordă după îndeplinirea tuturor criteriilor de eligibilitate.

(3) În cazul în care criteriile de eligibilitate care au fost suspendate în conformitate cu alineatul (1) nu sunt respectate în termenul specificat în angajamentul juridic menționat la alineatul (2), acțiunea sprijinită de program se consideră neeligibilă și orice finanțare din partea Uniunii se recuperează integral.

(4) Atunci când procedura de atribuire ia forma unei intervenții cu scop de stimulent nu se plătește nicio prefinanțare.

(5) Programul de lucru stabilește bugetul specific alocat procedurilor de atribuire sub forma unei intervenții cu scop de stimulent în temeiul alineatului (1). Bugetul respectiv reprezintă o parte limitată din bugetul programului, astfel încât să se mențină caracterul specific și excepțional al sprijinului respectiv.

Articolul 14

Rate ale finanțării din partea Uniunii

Fără a aduce atingere articolului 193 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, programul poate finanța până la 100 % din costurile eligibile.

Articolul 15

Proprietatea asupra rezultatelor

(1) Rezultatele acțiunilor sprijinite prin program nu sunt supuse, direct sau indirect prin intermediul uneia sau mai multor entități juridice intermediare, niciunui control și niciunei restricții din partea țărilor terțe neasociate sau a entităților din țări terțe neasociate, inclusiv în ceea ce privește transferul de tehnologie.

(2) Prezentul regulament nu aduce atingere libertății de decizie a statelor membre în ceea ce privește politicile lor în materie de exporturi de tehnologie și echipamente militare.

(3) Transferurile de tehnologie se efectuează cu respectarea deplină a Directivei 2009/43/CE și, după caz, a Regulamentului (UE) 2021/821 al Parlamentului European și al Consiliului ([28]).

(4) Fără a aduce atingere alineatului (2), orice transfer de proprietate sau acordare a unei licențe exclusive unei țări terțe neasociate sau unei entități dintr-o țară terță neasociată pentru rezultatele generate prin intermediul programului, care are loc în termen de trei ani de la plata finală a acțiunii, face obiectul unei notificări prealabile a Comisiei și al aprobării de către autoritățile relevante ale statului membru sau ale țării terțe asociate, în condiții care asigură protecția intereselor de securitate și apărare ale Uniunii și ale statelor sale membre. În cazul în care un astfel de transfer al drepturilor de proprietate sau o astfel de acordare a unei licențe exclusive contravine intereselor în materie de securitate și apărare ale Uniunii și ale statelor sale membre sau obiectivelor stabilite la articolul 3, sprijinul acordat prin program se rambursează.

(5) În cazul în care Uniunea achiziționează un studiu, toate statele membre și țările terțe asociate au dreptul să beneficieze gratuit de o licență neexclusivă pentru utilizarea studiului, pe baza unei cereri scrise.

(6) În cazul în care finanțarea din partea Uniunii este furnizată sub formă de grant, instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii, precum și autoritățile care acordă sprijinul beneficiază, la cerere, de drepturi de acces la rezultate scutite de redevențe, fără ca aceasta să afecteze proprietatea asupra rezultatelor sau drepturile de proprietate intelectuală asupra informațiilor de context, cu unicul scop de a dezvolta, a pune în aplicare și a monitoriza politicile sau programele existente ale Uniunii în domeniile lor de competență. Respectivele drepturi de acces se limitează la utilizări necomerciale și neconcurențiale.

Articolul 16

Programul de lucru

(1) Programul este implementat printr-un program de lucru, astfel cum se menționează la articolul 110 alineatul (2) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509.

(2) Programul de activitate stabilește în detaliu categoriile de acțiuni și subiectele care urmează să beneficieze de sprijin prin intermediul programului. Categoriile în cauză respectă obiectivele stabilite la articolul 3.

(3) Provocărilor prevăzute în programul de lucru li se acordă prioritate în funcție de nevoile urgente și prioritare în materie de capabilități pe care le au mai multe state membre.

([28]) Regulamentul (UE) 2021/821 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a unui regim al Uniunii pentru controlul exporturilor, serviciilor de intermediere, asistenței tehnice, tranzitului și transferului de produse cu dublă utilizare (JO L 206, 11.6.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj).

(4) Cu excepția procedurii de atribuire prevăzute la articolul 12 alineatul (4), programul de lucru conține, după caz, cerințe funcționale și precizează forma sub care se acordă finanțare din partea Uniunii în temeiul articolului 8, fără să limiteze concurența între cererile de propuneri.

(5) Comisia adoptă programul de lucru prin intermediul unui act de punere în aplicare. Respectivul act de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 17 alineatul (4).

Articolul 17

Procedura comitetului

(1) Comisia este asistată de un comitet. Respectivul comitet reprezintă un comitet în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.

(2) Serviciul European de Acțiune Externă și Agenția Europeană de Apărare sunt invitate să participe la reuniunile comitetului în calitate de observatori și să își prezinte opiniile și cunoștințele de specialitate privind activitatea comitetului.

(3) Din proprie inițiativă sau la cererea unuia sau mai multor state membre, Comisia poate invita, după caz, reprezentanți ai țărilor terțe asociate să participe la reuniunile comitetului. Reprezentanții țărilor terțe asociate nu sunt prezenți în timpul votului comitetului și nu participă la votul în cadrul comitetului.

(4) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

(5) În cazul în care comitetul nu emite un aviz, Comisia nu adoptă proiectul de act de punere în aplicare și se aplică articolul 5 alineatul (4) al treilea paragraf din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

Articolul 18

Relația cu Directiva 2009/81/CE

Un contract de achiziții atribuit de un stat membru pentru un produs din domeniul apărării care rezultă dintr-o acțiune sprijinită prin program sau dintr-un proiect care a primit o marcă de suveranitate în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2024/795 și care a primit finanțare ulterioară din partea unui stat membru în conformitate cu articolul 6 din prezentul regulament se consideră a fi un contract atribuit în cadrul unui program de cooperare bazat pe cercetare și dezvoltare în sensul articolului 13 litera (c) din Directiva 2009/81/CE.

Articolul 19

Modificarea Regulamentului (UE) 2024/795

La articolul 4 din Regulamentul (UE) 2024/795, alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text:

„(1) Comisia acordă o marcă de suveranitate oricărui proiect care contribuie la oricare dintre obiectivele platformei STEP, cu condiția ca proiectul respectiv să fi fost evaluat și să respecte cerințele minime de calitate, în special criteriile de eligibilitate, de excludere și de atribuire, specificate într-o cerere de propuneri în temeiul Regulamentului (UE) 2021/522, (UE) 2021/694, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697 sau (UE) 2026/2387 (*) al Parlamentului European și al Consiliului sau în temeiul Regulamentului delegat (UE) 2019/856 al Comisiei (**).

(*) Regulamentul (UE) 2026/2387 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2026 de instituire a Programului pentru inovarea agilă și rapidă în domeniul apărării (AGILE) și de modificare a Regulamentelor (UE) 2024/795 și (UE) 2026/467 (JO L, 2026/2387, 3.11.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/2387/oj).

(**) Regulamentul delegat (UE) 2019/856 al Comisiei din 26 februarie 2019 de completare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește funcționarea Fondului pentru inovare (JO L 140, 28.5.2019, p. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/856/oj).”

Articolul 20

Modificarea Regulamentului (UE) 2026/467

La articolul 13 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2026/467, litera (f) se înlocuiește cu următorul text:

„(f) se poate considera că producătorii și subcontractanții implicați în fabricarea produselor din domeniul apărării îndeplinesc condițiile de eligibilitate menționate la prezentul alineat în cazul în care au îndeplinit condițiile echivalente stabilite în Regulamentul (UE) 2018/1092 ([1])*, (UE) 2021/697 ([2])*, (UE) 2023/1525 ([3])*, (UE) 2023/2418 ([4])* sau (UE) 2026/2387 ([5])* al Parlamentului European și al Consiliului sau în Regulamentul (UE) 2025/1106 al Consiliului și cu condiția ca nicio modificare ulterioară să nu pună sub semnul întrebării îndeplinirea condițiilor respective;

([1])* Regulamentul (UE) 2018/1092 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 de instituire a Programului european de dezvoltare industrială în domeniul apărării pentru sprijinirea competitivității și a capacității de inovare a industriei de apărare a Uniunii (JO L 200, 7.8.2018, p. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1092/oj).

([2])* Regulamentul (UE) 2021/697 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a Fondului european de apărare și de abrogare a Regulamentului (UE) 2018/1092 (JO L 170, 12.5.2021, p. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj).

([3])* Regulamentul (UE) 2023/1525 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iulie 2023 privind sprijinirea producției de muniții (ASAP) (JO L 185, 24.7.2023, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj).

([4])* Regulamentul (UE) 2023/2418 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 octombrie 2023 de instituire a unui instrument pentru consolidarea industriei europene de apărare prin achiziții publice în comun (EDIRPA) (JO L, 2023/2418, 26.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj).

([5])* Regulamentul (UE) 2026/2387 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2026 de instituire a Programului pentru inovarea agilă și rapidă în domeniul apărării (AGILE) și de modificare a Regulamentelor (UE) 2024/795 și (UE) 2026/467 (JO L, 2026/2387, 3.11.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/2387/oj).”

Articolul 21

Aplicarea normelor privind informațiile clasificate

(1) Pentru punerea în aplicare a prezentului regulament:

(a) statele membre și țările terțe asociate pe teritoriul cărora sunt stabiliți destinatarii evaluează caracterul sensibil al informațiilor de context și al informațiilor generate gestionate pe durata implementării acțiunilor sprijinite prin program;

(b) în cazul în care informațiile respective fac obiectul unui nivel național de clasificare, statele membre și țările terțe asociate menționate la litera (a) stabilesc un cadru de securitate adecvat, în conformitate cu actele cu putere de lege și normele lor administrative naționale;

(c) fiecare stat membru asigură un nivel de protecție a informațiilor UE clasificate echivalent celui prevăzut de normele de securitate stabilite în Decizia 2013/488/UE a Consiliului ([29]);

(d) Comisia protejează informațiile clasificate primite în legătură cu programul în conformitate cu normele în materie de securitate prevăzute în Decizia (UE, Euratom) 2015/444 a Comisiei ([30]).

(2) Comisia asigură disponibilitatea unui sistem acreditat de schimb de informații securizat pentru a facilita schimbul de informații clasificate și sensibile între Comisie și statele membre și țările terțe asociate și, după caz, cu solicitanții și destinatarii. Sistemul respectiv ține seama de reglementările interne în materie de securitate ale statelor membre.

Articolul 22

Audituri

Auditurile privind utilizarea contribuției Uniunii efectuate de persoane sau entități, inclusiv de alte persoane sau entități decât cele mandatate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii, constituie baza asigurării generale prevăzute la articolul 127 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. Curtea de Conturi Europeană verifică totalitatea conturilor de venituri și cheltuieli ale Uniunii în conformitate cu articolul 287 din TFUE.

Articolul 23

Informare, comunicare și publicitate

(1) Destinatarii recunosc originea finanțării din partea Uniunii și asigură vizibilitatea finanțării respective, inclusiv cu ocazia promovării acțiunilor sprijinite prin program și a rezultatelor acestora, prin oferirea de informații specifice coerente, concrete și proporționate unor categorii de public diverse, inclusiv mass-mediei și publicului larg.

(2) Comisia implementează acțiuni de informare și comunicare legate de prezentul regulament, de acțiunile sprijinite prin program și de rezultatele obținute.

(3) Resursele financiare alocate programului pot contribui la organizarea unor activități de diseminare, a unor evenimente de identificare de parteneri și a unor activități de creștere a nivelului de informare, inclusiv în vederea deschiderii lanțurilor de aprovizionare pentru a stimula participarea transfrontalieră a IMM-urilor. Astfel de activități includ măsuri menite să asigure o cunoaștere largă a programului și să faciliteze participarea în întreaga Uniune, în special a IMM-urilor, a start-upurilor și a actorilor netradiționali din domeniul apărării a căror participare anterioară la programele Uniunii a fost limitată. Activitățile de diseminare includ măsuri de informare a eventualilor solicitanți cu privire la posibilitatea de a include produsele lor în Catalogul pentru vânzări militare, astfel cum a fost instituit în temeiul Regulamentului (UE) 2025/2643.

Articolul 24

Monitorizare, evaluare și reexaminare

(1) Comisia monitorizează implementarea programului și evaluează eficacitatea acestuia în îndeplinirea obiectivelor prevăzute în prezentul regulament. Având în vedere natura marcată deopotrivă de risc ridicat și potențial ridicat a inovării emergente și disruptive în domeniul apărării, succesul programului este evaluat la nivel de portofoliu.

(2) Comisia informează periodic Parlamentul European și Consiliul cu privire la implementarea programului.

([29]) Decizia 2013/488/UE a Consiliului din 23 septembrie 2013 privind normele de securitate pentru protecția informațiilor UE clasificate (JO L 274, 15.10.2013, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/488/oj).

([30]) Decizia (UE, Euratom) 2015/444 a Comisiei din 13 martie 2015 privind normele de securitate pentru protecția informațiilor UE clasificate (JO L 72, 17.3.2015, p. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/444/oj).

(3) Până la 1 iulie 2028, Comisia întocmește un raport de evaluare a impactului și a eficacității acțiunilor sprijinite prin program și îl prezintă Parlamentului European și Consiliului. Raportul respectiv include informații cu privire la:

(a) nivelul de participare a IMM-urilor;

(b) distribuția geografică a entităților care au beneficiat de sprijin în Uniune și în țările terțe asociate;

(c) distribuția tematică a activităților sprijinite;

(d) defalcarea cheltuielilor în funcție de tipul de acțiune;

(e) eficacitatea procedurilor de atribuire în raport cu criteriile de referință din cadrul instrumentelor existente;

(f) datele agregate cu privire la adoptarea produselor finanțate prin program.

Articolul 25

Intrare în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Strasbourg, 21 octombrie 2026.

Pentru Parlamentul European	*Pentru Consiliu*
Președinta	*Președintele*
R. METSOLA	T. DOOLEY